

Jõgeva Vallavolikogu sotsiaal- ja tervisearenduskomisjoni töö ülevaade 2024–2025

Sotsiaal- ja tervisearenduskomisjoni tegevusvaldkonnad on sotsiaalabi ja –teenuste, eakate ja erihoolekannet vajavate isikute igapäevaeluga hakkamasaamise tagamise, tugiteenuste juurutamise, lastekaitse jms sotsiaalhoolekande ning tervisekaitse, tervise edendamise ja haiguste ennetamisega seotud küsimused.

Ajavahemikul 2024. aasta algusest 2025. aasta oktoobrini on sotsiaal- ja tervisearenduskomisjon pidanud 10 koosolekut. Neist üks on toimunud väljaspool vallamaja. 13. veebruaril 2024 käisid komisjoni liikmed tutvumas valla hoolekandekeskuse sotsiaalmaja ja seal pakutavate teenustega. Hoolekandekeskuse juhataja Tea Kütt vastas ka komisjoni liikmete küsimustele.

Kahe aasta jooksul on komisjoni laualt läbi käinud mitmesuguseid teemasid. Uudse teemana on vallas üles kerkinud kogukonnapõhise toetud elamise teenusmaja rajamine. Esimest korda puututi sellega kokku 13. veebruaril, kui vallavalitsuse sotsiaalosakonna juhataja Aime Meltsas komisjoni liikmetele selgitas, mida toetatud elamise teenusmaja endast kujutab ja kuidas selle jaoks vastavast meetmest projektiraha saab taotleda. Teenusmajas saavad eluruumi üürida inimesed, kes oma kodus enam päris iseseisvalt hakkama ei saa, ent kelle abi- ja toetusvajadus pole ka nii suur, et hooldekodusse minna. Jõgeva vallal on võimalus rajada kahekorruseline moodulmaja 24 inimesele, kusjuures vallal endal tuleb katta 20 protsenti hoone maksumusest ja riik lisab omalt poolt 80 protsenti. Sellise eesmärgi ja tingimustega taotlusvooru pole kunagi varem olnud. Jõgeva valla teenusmaja on plaanis rajada sotsiaalkeskuse Elukaar territooriumile. Siis on maja elanikele tagatud sotsiaalkeskuse baasil meditsiiniline teenindamine ja soovi korral ka toitlustamine. Et tegemist oli, nagu öeldud, uudse teemaga, oli komisjoni liikmetel küsimusi päris palju.

Juba komisjoni järgmisel, 16. aprilli koosolekul oli arutlusel projekti „Kogukonnapõhise eluaseme rajamine Jõgeval“ omaosaluse katmist käsitlev eelnõu. Arenduse peaspetsialist Erki Teder märkis, et kogukonnapõhise toetatud eluaseme rajamine peaks pikas perspektiivis vähendama üldhooldusel olevate isikute arvu ja see vähendab survet valla rahakotile. Ta tutvustas ka hoone esialgseid eskiise. Komisjoni liikmed panid vallaametnikele südamele, et nad arhitektil liiga lennukaid ideid genereerida ei laseks, muidu on keeruline meetme nõuete ja eelarve piiridesse jääda. Komisjon otsustas eelnõu heaks kiita ja volikogule suunata. Möödunud aasta 23. oktoobri koosolekul teavitas abivallavanem Asso Nettan komisjoni liikmeid sellest, et teenusmaja projekt sai rahastuse ja ehitamiseks läheb loodetavasti 2026. aastal.

Komisjoni huvitab ikka valla sotsiaalala asutuste käekäik. 16. aprillil 2024 tunti esimese lisaelarve arutelu käigus huvi, kuidas edeneb valla lastekeskuse Metsatareke Silvi maja rekonstrueerimine. Arenduse peaspetsialistilt Erki Tederilt saadi teada, et ehitaja on välja valitud ning selleks on suurte kogemustega Mapri Ehitus. Nad on partneriks USA armee inseneride korpusele, kes ettevõtmist rahastab. Kui arenduse peaspetsialist pakkus toona optimistlikult välja, et tööd saavad tehtud umbes kolme kuuga, siis tegelikult pole Silvi maja praegugi valmis, sest hoone seisund osutus ettearvatust kehvemaks ning töid on tulnud suures ulatuses ümber teha, õnneks mitte valla raha eest. Komisjon on saanud ülevaate ka Metsatareke sisulisest tööst. 11. detsembril 2024 andsid sotsiaalosakonna juhataja Aime

Meltsas, Metsatarekese direktor Imbi Ivask ja sotsiaaltöö peaspetsialist Liivi Noormägi ülevaate lastekeskuse arenguplaanidest.

Jõgeva Sotsiaalkeskuse „Elukaar“ käekäigust oli juttu seoses nimetatud osauhinna põhikirja uue redaktsiooni kinnitamise vajadusega. Rohkem keskenduti vastavat eelnõud menetledes siiski põhikirjale. Muutmist vajas see seepärast, et oli olemuselt ja vormiliselt iganenud.

Komisjoni esimees Heli Raevald tundis 11. detsembri 2024 koosolekul huvi, kuidas sotsiaalosakond omadega toime tuleb. Osakonna juhataja Aime Meltsas vastas, et on muidugi ka probleeme, aga üldiselt ollakse rahul: kõik inimesed on olemas ja kohad täidetud. Jõgeva vald on näiteks üks vähestest omavalitsustest, kus on tööl kõigile nõuetele vastavad lastekaitsetöötajad. Juba sama aasta alguses (13. veebruaril) oli komisjoni liige Anne Veiram teinud ettepaneku, et sotsiaal- ja tervisearenduskomisjon hakkaks valla sotsiaalvaldkonna töötajate palkade teemat n-ö pildil hoidma, sest nende töö on keeruline: tuleb arvestada pidevate muutustega, kohustusi tuleb kogu aeg juurde ja esitatakse järjest kõrgemaid nõudmisi, aga palgad ei tule järele. Kui inimeste toimetulekuvõime kahaneb, aga mujal palgad tõusevad, võivad sotsiaaltöötajad ametist lahkuda. Kui valla pearaamatupidaja Kersti Vadi 10. juunil 2025 selle aasta esimese lisaeelarve kohta ülevaate tegi, võis ta komisjoni rõõmustada teatega, et sotsiaalosakonna ametnikele on planeeritud alates 1. juulist palgatõus keskmiselt 8 protsenti.

Komisjoni liikmed on tundnud huvi ka vallaelanike käekäigu vastu laiemalt. 16. aprillil 2024, kui tutvuti möödunud aasta esimese lisaeelarve projektiga, küsis Anne Veiram, kas ka meie vallas on märgata toimetulekutoetuse taotlejate arvu kasvu ja abivajaduse suurenemist. Ta tundis muret, kas riigi eraldatud vahenditega tulla toime. Aime Meltsas vastas, et toimetulekutoetuse taotlejate arv on küll tõusutrendis, ent riik ise jälgib STAR-süsteemi kaudu toetuste väljamaksmist ja annab, kui vaja, raha juurde.

Nagu tavaliselt, käisid komisjoni töölaualt läbi valla eelarvete ja lisaeelarvete projektid. Nende puhul on eelkõige keskendunud sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonda suunatud summadele. Läbi arutati valla arengukava aastani 2035 eelnõu ning valla sotsiaalvaldkonna arengu- ja tegevuskava 2021–2028 täitmise aruanded 2023. ja 2024. aasta kohta.

Üks töö, mida omavalitsustel igal aastal teha tuleb, on toimetulekutoetuse määramise aluseks olevate eluruumi alaliste kulude piirmäärade ülevaatamine ja vajaduse korral nende muutmine. 2024. aasta 13. veebruari koosolekul andis sotsiaalosakonna juhataja Aime Meltsas teada, et osakonna töötajate analüüsi põhjal 2024. aastal piirmäärade suurendamise vajadust pole, küll aga tuleks neid suurendada 2025. aasta algusest. 11. detsembril 2024 oligi komisjonis arutlusel vastavasisulise määruse eelnõu, mille kohaselt tõsteti elektrienergia maksumuse piirmäär 50 eurolt 80 eurole inimese kohta kuus. Piirmäär tõstmisel oli ajendiks elektrienergia hinnatõus.

Möödunud aastal oli teemaks ka ühe teistlaadi piirmäär – üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmäär kehtestamine. 19. juunil 2024 tegi abivallavanem Asso Nettan ülevaate sellest, miks taoline piirmäär kehtestada tuleks. Kui Eestis käivitus hooldereform, osutus Jõgeva vald lõpuks olevat ainuke Eesti omavalitsus, kus ei olnud kehtestatud üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmäär. Paraku jõudsimme sellega taluvuse viimase piirini, sest riik lähtub üldhooldusteenuse rahastamisel klientide arvust, mis on tegelikult väiksem, ning ka hooldekodud on hindu tõstnud. Nii et kuigi tahaksime olla n-ö viimased mohikaanlased, siis

meie majanduslik seis ei võimalda seda. Kui komisjonile esitatud eelnõus oli pakutud hoolduskulude piirmääraks 850 eurot kuus, siis Asso Nettan tegi siiski valitsuse nimel ettepaneku, et see arv oleks 750 ning avaldas lootust, et komisjon nõustub sellega, sest 750 eurot katab ära kõikides Jõgeva vallas tegutsevates hooldusteenust osutatavates ettevõtetes hoolduskomponendi maksumuse. Komisjon nõustuski sellega.